

Первая ліга. 1 тур. Рашэння.

1. Большая свеча сгораёт за час і коштуе 60 рублёў, а маленькая сгораёт за 11 хвілін і коштуе 11 рублёў. Какую найменшую суму надо затраціць на свечы, каб з іх дапамогай адмеріць 1 хвіліну?

Адказ: 148 рублёў.

Рашэнне. Зажжём адну большую свечу і паслядоўна, адну за другой, пяць маленькіх В той момант, калі погасне пятая маленькая свеча, зажжём сразу две маленькіх і погасім іх адначасова з тым, як погасне большая свеча. Тым самым мы атрымаем два огарка, кожны з якіх раслічаны на 6 хвілін. Тэпер зажжём новую маленькую свечу і паслядоўна, адзін за другім, гэтыя два огарка. Адна хвіліна – гэта прамежук часу паміж момантам, калі догарыць маленькая свеча, і момантам, калі догарыць другой огарок. Ітогу мы выкарысталі адну большую свечу і $5 + 2 + 1 = 8$ маленькіх, то ёсць потратылі $60 + 8 \cdot 11 = 148$ рублёў.

Дакажам, што менш потратыць нельзя. Каб атрымаць 1 хвіліну, неабходна ўзяць абодва віда свечы, прычым маленькіх свечы павінен быць не менш 5, інакш не адмеріць часу, менш 11 хвілін. Калі большых свечы куплена больш 1, то потраты не менш $60 \cdot 2 + 11 \cdot 5 = 175$ рублёў.

Будзем лічыць, што куплена адна большая свеча. Пака горыць большая свеча і 5 маленькіх, няма сэнсу жэць адначасова з імі яшчэ маленькія свечы, так як яны сгорыць поўнасьцю. Калі потраты не менш 148 рублёў, то пасля гэтага засталася не больш 2 маленькіх свечы і огарок на 5 хвілін. Перабор варыянтаў паказвае, што гэтым наборам немагчыма адмеріць менш 5 хвілін.

2. Дан адрэзак даўжынёй $\sqrt[32]{33}$ см. С дапамогай циркуля і лінейкі пастройце адрэзак даўжынёй 31 см.

Рашэнне. Абазначым пачатковы адрэзак за x . Паслядоўнасьцю дзействаў:

Па катэтам x , $4x$ строім гіпотэнузу $x\sqrt{17}$, затым па катэтам x , $x\sqrt{17}$ строім гіпотэнузу $x\sqrt{33} = 33^{17/32}$, затым па катэтам $x\sqrt{33}$, $4x\sqrt{33}$ строім гіпотэнузу $x\sqrt{33}\sqrt{17}$, затым па катэтам $4x\sqrt{33}$, $x\sqrt{33}\sqrt{17}$ строім гіпотэнузу $x\sqrt{33}\sqrt{33} = 33^{33/32}$.

Высота ў прамавугольным трохвугольніку, дзялячая гіпотэнузу на адрэзкі даўжынёй a і b равна \sqrt{ab} , такім образом, знаходзім $\sqrt{33^{1/32} \cdot 33^{17/32}} = 33^{9/32}$, затым $\sqrt{33^{1/32} \cdot 33^{9/32}} = 33^{5/32}$, затым $\sqrt{33^{1/32} \cdot 33^{5/32}} = 33^{3/32}$, затым $\sqrt{33^{3/32} \cdot 33^{5/32}} = 33^{19/32}$, затым $\sqrt{33^{17/32} \cdot 33^{9/32}} = 33^{13/32}$, $\sqrt{33^{19/32} \cdot 33^{13/32}} = 33^{1/2}$. Далей, па вядомай схеме праз прамавугольныя трохвугольнікі строім адрэзак даўжынёй $33^{1/2} \cdot \sqrt{33} = 33$, з якога па тэарэме Фалеса строім адрэзак в 31 см.

3. У трохвугольніку ABC праведзены биссектрисы AL і BT, якія перасякаюцца паміж сабой ў пункце I, а іх працягненні перасякаюцца апісаную вакол трохвугольніка ABC акружнасьцю ў пунктах E і D адпаведна. Адрэзак DE перасякае бакі AC і BC ў пунктах F і K адпаведна. Дакажыце, што чатырхвугольнік IKCF – ромб.

Рашэнне. Абазначым за P пункт перасячэння DE і CI. $\angle DIP = \angle IBC + \angle ICB = \angle B/2 + \angle C/2$.

$\angle IDP = \angle BDE = \angle BAE = \angle A/2$. $\angle DIP + \angle IDP = 90^\circ$, значыць, $\angle IPD = 90^\circ$. Такім образом, CP – биссектриса і высота ў трохвугольніку CFK, значыць, яна медыяна і $KP = PF$. Далей, $\angle EDC = \angle EAC = \angle A/2 = \angle EDB$. Такім образом, DP – биссектриса і высота ў трохвугольніку IDC, адкуль $IP = PC$. У чатырхвугольніку IKCF дыяганалі перпендыкулярны і дзяляцца пунктам перасячэння паполам, значыць, гэта ромб.

4. Рашыце сістэму ураўненняў
$$\begin{cases} \frac{9}{2(x+y)} = \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \\ \sqrt{x^2 - 2} = \sqrt{3 - y^2} \end{cases}$$

Адказ: $x=2, y=1$ ці $x=-2, y=-1$.

Рашэнне. З першага ўраўнення $9xy = 2(x+y)^2$, то ёсць, $x^2 + y^2 = 5/2 xy$. З другога ўраўнення пасля ўзвядзення ў квадрат атрымаем $x^2 + y^2 = 5$, адкуль $xy = 2$. Тады $(x+y)^2 = x^2 + y^2 + 2xy = 9$. Атрымаем $x+y=3$ ці $x+y=-3$. У кожным выпадку атрымаем па 2 рашэння: $(2; 1)$, $(1; 2)$, $(-1; -2)$, $(-2; -1)$ з якіх два не падыходзяць. Атрымаем адказ.

5. Чысла 4^n і 5^n пачынаюцца на адну і тую ж лічбу. Чаму можа раўняцца гэтая лічбу?

Адказ: 2 ці 4

Рашэнне. Няхай гэтая лічбу k , тады $k \cdot 10^p < 4^n < (k+1) \cdot 10^p$ і $k \cdot 10^q < 5^n < (k+1) \cdot 10^q$. Так як $4^n \cdot (5^n)^2 = 10^{2n}$, то атрымаем $k^3 \cdot 10^{p+2q} < 10^{2n} < (k+1)^3 \cdot 10^{p+2q}$, адкуль $k^3 < 10^{2n-p-2q} < (k+1)^3$. Такім образом, ступень 10 зажацана паміж двума кубамі. Так як k – лічбу, магчымы 2 выпадкі: $2^3 < 10 < 3^3$ і $4^3 < 100 < 5^3$. Першая лічбу можа быць 2 ці 4, абодва варыянты магчымы: $k=4$ пры $n=11$ і $k=2$ пры $n=52$.

6. Два ігракі па чарзе кладуць на шахматную дошку карткі з лічбамі ад 1 да 64. У канцы ў кожным слупцы знаходзяць найменшае лічбу і бяруць іх суму. Калі суму чотная – выйграе першы, калі нечотная – другой. Хто выйграе пры правільнай іграе?

Адказ. Выйграе другой іграк.

*XIII Республиканский Турнир памяти А.Б. Воронцового и Д.К. Воронцевой
Ижевск, 26-28 октября 2012 г*

Решение. Разбиваем карточки на пары 1-64, 2-3, 4-5 и т. д. Если первый ставит в какой-то столбец число, то второй ставит в этот столбец второе число. Тогда в одном столбце наименьшее число 1, в остальных — четные числа, сумма будет нечетной.

7. Зная, что $13717421 = 761^2 + 7 \cdot 1370^2 = 439^2 + 7 \cdot 1390^2$, разложите 13717421 на множители.

Ответ. $3803 \cdot 3607$

Решение. Обозначим $13717421 = x$. Тогда

$$x \cdot 1390^2 - x \cdot 1370^2 = (761^2 + 7 \cdot 1370^2) \cdot 1390^2 - (439^2 + 7 \cdot 1390^2) \cdot 1370^2,$$

$$x \cdot (1390^2 - 1370^2) = 761^2 \cdot 1390^2 - 439^2 \cdot 1370^2,$$

$$x \cdot 20 \cdot 2760 = (761 \cdot 1390 - 439 \cdot 1370)(761 \cdot 1390 + 439 \cdot 1370),$$

$$x \cdot 25 \cdot 3 \cdot 52 \cdot 23 = 456360 \cdot 1659220.$$

Теперь осталось сократить на простые множители слева. Получим $x = 3803 \cdot 3607$. (Эти числа простые, так что дальше разложить уже нельзя.)

8. Пусть $x_1 > 0$, $x_{n+1} = \frac{n}{x_1 + \dots + x_n}$. Докажите, что $x_{2012} < 1$.

Решение. Докажем по индукции, что $x_1 + \dots + x_n \geq n$ при $n \geq 2$.

При $n=2$ имеем $x_1 + x_2 = x_1 + 1/x_1 \geq 2$ по неравенству Коши.

Пусть при $n=k$ неравенство выполняется.

При $n=k+1$ введем обозначение $X = x_1 + x_2 + \dots + x_k \geq k$. Тогда $x_1 + x_2 + \dots + x_k = X + k/X$. Неравенство $X + \frac{k}{X} \geq k + 1$

равносильно неравенству $X^2 - (k+1)X + k \geq 0$, то есть, $(X-1)(X-k) \geq 0$. Последнее верно, так как $X \geq k$. Неравенство доказано.

Таким образом, $x_{2012} < 1$.

9. Сколько существует плоскостей, равноудаленных от 4 данных точек, не лежащих в одной плоскости?

Ответ. 7.

Решение. Все точки не могут находиться по одну сторону от нужной плоскости, поэтому возникает два случая:

Если три точки лежат по одну сторону от плоскости, то плоскость параллельна треугольнику. Для каждого такого треугольника плоскость строится однозначно, так как она должна делить пополам высоту, опущенную из четвертой вершины на треугольную грань. Треугольник мы можем выбрать 4 способами, поэтому имеем 4 плоскости. Эти плоскости не совпадают, так как никакие две из них не параллельны.

Если по обе стороны от плоскости лежат по 2 точки, то через эти пары точек проходят скрещивающиеся прямые.

Каждая пара скрещивающихся прямых единственным образом определяет равноудаленную от них плоскость.

Точки можно 3 способами разбить на пары, таким образом, получаем еще 3 плоскости. Эти плоскости не совпадают, так как каждая плоскость пересекает 4 отрезка, которым не параллельна.

10. Найдите все функции $f(x)$, удовлетворяющие соотношению $xf(y) + yf(x) = (x+y)f(x)f(y)$ при любых действительных x, y .

Ответ. $f_1(x)=1, f_2(x)=0, f_3(x)=\{0, \text{ если } x=0; 1, \text{ если } x \neq 0\}$.

Решение. Подставив $y=x$, получим $xf(x) + xf(x) = 2xf(x)f(x)$, откуда $2xf(x)(f(x)-1)=0$. Таким образом, если $x \neq 0$, то $f(x)=0$ или $f(x)=1$.

Если нет точек, в которых $f(a)=0$, то $f(x)=1$ при всех x .

Если нет точек, в которых $f(a)=1$, то $f(x)=0$ при всех x .

Пусть $f(a)=0, f(b)=1$. Подставим $x=a, y=b$, тогда получим $af(b)=0$. Таким образом, $a=0, f(0)=0$. Во всех остальных точках $f(x)=1$.